

AZKOITIA, DONOSTIA, LEGAZPI, IRUN ETA ERMUA SARITU DITUZTE HAIEN GOBERNANTZA BIKAINAGATIK EUDELeK ETA EUROPAKO KONTSEILUAK

- Bost udalek “Gobernantzako Bikaintasunaren ELOGE Zigilua” lortu dute, udal-gobernuaren eta udal-kudeaketaren kalitateari ematen zaion Europako saririk handiena.
- EUDELeK eta Europako Kontseiluak Zigiluaren V. edizioa sustatu dute Euskadin. Europako 300 udalerri inguruk dute aitortzen hori, eta horietako 14 euskaldunak dira.
- Azkoitiak eta Donostiak haien lehen ELOGE Zigilua lortu dute; Legazpik bere bigarren zigilua eta Ermuak eta Irunek haien hirugarren zigilua, aurreko edizioetan parte hartu ondoren.
- Erandiok, Erreterriak eta Laudiok etengabeko hobekuntzarekiko konpromisoa (ELOGEren azken helburua) egiaztatzen duen diploma jaso dute.

Donostia, 2024ko uztailaren 18a. Gaur goizean, bost euskal udal sartu dira "ELOGE zigiluaren" zerrenda entzutetsuan, hau da, Gobernantzako Bikaintasunagatik aintzatetsitako tokiko gobernuak osatzen duten horretan. Azkoitiak, Donostiak, Legazpik, Irunek eta Ermuak lortu dute Europako ziurtagiririk altuena. Beste hiru hautagaiek, Erandiok, Erreterriak eta Laudiok -azken horrek aurretik zigilu bat zuena- autoebaluazioa burutu dute, eta autoebaluazioarekin euren hobekuntza-planak bultzatu ahal izango dituzte.

Hiru hilabetez, udal hautagaiek Europako Kontseiluak diseinatutako autoebaluazio zorrotza egin dute, eta horrek 72 adierazleko multzo bat onartzea dakar, [gobernu onaren hamabi printzipioetan](#) oinarrituta: *Partaidetza demokratikoa; Giza eskubideak; Zuzenbide estatua; Etika publikoa; Kontuak ematea; Irekitasuna eta gardentasuna; Kalitatezko administrazioa, eraginkorra eta efizientea; Lidergoa, gaitasunak eta ahalmenak; Erreakzio gaitasuna; Ekonomia eta finantza kudeaketa sendoa; Jasangarritasuna eta epe luzerako ikuspegia; Aldaketara eta berrikuntzara irekitzea.*

2017an, Europako Kontseiluak Euskadiko toki-erakundeei zigilua emateko akreditazioa duen lehen eskualde-plataforma bihurtu zen EUDEL-Euskadiko Udalen Elkarteak. 2024aren hasieran, Kontseiluak bere ebaluazio-metodologia eguneratu zuen, eta V. edizio honetan parte hartu duten zortzi udalak lehenak izan dira metodologia hori ezartzen.

Aintzatespenak emateko **ekitaldia** gaur goizean izan da, 10:30etik aurrera, Donostia Sustapenak bultzatutako EKINN zentroan, bertan zortzi udalerrietako arduradun politikoek eta teknikoek parte hartu dute. EUDELeko elkarte-buru **Esther Apraizek** eta Europako Kontseiluko ordezkari eta Tokiko eta Eskualdeko Botereen Kongresuko tokiko demokrazia sustatzeko saileko buruak, **Daniel Popescuk**, gidatu dute ekitaldia. Bi ordezkari horiek parte-hartzaile guztiak zoriondu dituzte beren erakundeen berrikuntzarekiko eta etengabeko hobekuntzarekiko "ausardia, anbizioa eta konpromisoa" izateagatik.

EUDELek, Eusko Jaurlaritzak eta hiru Foru Aldundiek osatutako **Erakunde Batzorde** batek ELoGE ematea onartzen du. Ekitaldian, Batzordeko kide hauek izan dira: **Maria Ubarretxena**, Gobernantza, Administrazio Digital eta Autogobernu sailburua; **Irene Berasaluze**, Gipuzkoako Gobernantzako foru diputatua; **Anartz Gorrotxategi**, Arabako Lurralde Orekaren eta Lurralde Antolaketaren foru diputatua, eta Bizkaiko eta Gipuzkoako Foru Aldundiko zuzendariekin batera, **Imanol Landa eta Mikel Pagola**, hurrenez hurren.

Ekimen honen azken helburua, zigilua lortzeaz gain, udalak beren udal-gobernantza eta kudeaketa **etengabe hobetzeko** prozesuan parte hartzera bultzatzea da. ELoGE **garaikurra** kristalezko dodekaedro bat da, aurpegi bakoitzean 12 printzipioak grabatuta dituen, eta zigilua lortzen den edizio bakoitza aurpegi batean inprimatzen da. Erronka guztiak osatzea da.

ELoGE n parte hartzea etengabeko ikaskuntza da udal-antolaketarako, eta autoebaluazio-prozesuaren oinarria den lidergo politikoaren eta lan teknikoaren arteko **koordinazioa** indartzen du.

14 ELoGE Euskadin

Orain arte, 23 euskal udalek autoebaluazioa egin dute, eta horietatik 14k zigilua lortu dute, batzuek hainbatetan:

<u>ARABA</u> Laudio* Vitoria-Gasteiz*	<u>BIZKAIA</u> Basauri** Bermeo* Bilbao* Ermua*** Leioa*	<u>GIPUZKOA</u> Andoain* Azkoitia* Donostia* Eibar* Irun*** Legazpi** Urnieta**
---	---	--

**zigilu bat / **bi edo hiru zigilu*

Europa osoan, ELoGEk **300 udalerri** inguru aitortu ditu **21 herrialdetan**, 41 behin baino gehiagotan.

ELOGE 2024ko udalerriak

- **Azkoitiak eta Donostiak** ELOGE Zigilua lortu dute haien lehen hautagaitzan.
- **Legazpik** bere bigarren zigilua lortu du, 2018an lehenengoa lortu ondoren.
- **Irunek eta Ermuak** ELOGE zigilua lortu dute hirugarren aldiz, 2017an eta 2020an jaso ondoren.

Ekitaldiko hitzaldian, EUDELeko elkarte-buru eta Derioko alkate **Esther Apraizek** nabarmendu duenez, "euskal udalerriak Europako abangoardian egoteko ahalegina egiten ari dira, balio demokratikoekin eta politika eta zerbitzu publikoen estandar aurreratuenekin bat etorriz". Apraizek adierazi duenez, "ELOGE ezinbesteko tresna da etengabe eboluzionatzen ari den gizartearen beharrak aseko dituen udal-kudeaketa eraginkorra eta efizientea garatzeko, eta, horrela, haren ongizatearen eta bizi-kalitateari laguntzeko". Elkar-teburuak gaineratu duenez, EUDELek lanean jarraituko du Euskadiko udal-erri gehiagok ezar dezaten metodologia hori "Euskadi tokiko gobernantza onaren Europako erreferente bihurtu nahi dugu".

Bestalde, **Daniel Popescu** Europako Kontseiluko ordezkariak azpimarratu duenez, "ELOGE zigiluak tokiko agintarien gobernantza demokratiko ona aitortzen du. EUDEL 2017tik ari da EAEn, ELOGE ezartzen eta lidergoan eta tokiko administrazioan bikaintasunarekin duen konpromisoa erakutsi du. Europako Kontseiluaren Tokiko eta Eskualdeko Agintarien Kongresuaren izenean, edizio honetan parte hartu duten udal-erri guztien ahalegina goesten dut, eta Donostia, Azkoitia, Irun, Ermua eta Legazpi zoriontzen ditut ELOGE zigilua jasotzeagatik. "

Zigiluaren saria jaso ondoren, ELOGE 2024 jaso duten bost udaletako alkateek beren poztasuna adierazi dute epaia ezagutu ondoren, eta denek eskerrak eman dizkiete beren talde politiko eta teknikoei egindako lanagatik:

Eneko Goia Donostiako alkateak eskerrak eman ditu ELOGE zigiluak dakarren aintzatespenagatik, "udala bere eginkizun nagusia betetzeko egiten ari den ahaleginagatik, hau da, donostiarrei gero eta zerbitzu publiko hobea eskaintzeagatik". Goiak azpimarratu du ziurtagiria udal-administrazioak duen helburuaren azken emaitza dela, " eta gizartearen erabilera eta beharretara egokitzeko eta modernizatzen joateko helburua, zeinak harreman estua baitu bere udalarekin eta gero eta eskakizun-maila handiagoa baitu, eta horrek egunez egun hobetzeko erronka dakar berekin".

Ana Azkoitia, Azkoitiko alkatea: "Barne mailan, prozesu aberasgarria izan da. Hasieratik zigilua lortzeko aukera erronka gisa hartu genuen, ikasketarako eta hobekuntzarako tresna zela ulertuta, eta hala izan da. Udalaren esku-hartze eremuen inguruan, ikuspegi askoz ere zabalagoa izaten lagundu digu. Eraginkortasunaz, gardentasunaz, giza eskubideez edota etikaz ari gara, eta, ondorioz, erantzunkizunagatik eta konpromisoagatik hartu dugu parte. Administrazioa herritarren zerbitzura dago, eta udal ordezkariok exijenteak izan behar dugun lehenak gara. Errekonozimendu ororen atzean lan bat dago, eta barne mailan, prozesu hau nola lan egiten ari garen jabetzeko erraminta baliagarria suertatu zaigu".

Cristina Laborda, Irungo alkatea: "Irungo Udala izan zen 2018an zigilu horrekin aintzatetsi zen lehenengo euskal hirietako bat, eta, harrezkero, lanean jarraitu dugu aitorpen horren eskakizun-mailari eusteko, bai eta maila hori gainditzeko ere. Zorionak eta eskerrak eman nahi dizkiet EUDELi eta Europako Kontseiluari ekimen honengatik; izan ere, udalerri guztientzat ikasteko aukera paregabea da, baita ibilbide-orri bat ere, helburu komun bat duena: gobernu ona eta gardentasuna. Bi balio horiek funtsezkoak dira politikan, eta Irun hiria % 100ean identifikatzen da balio horiekin. Hori da hirugarren aintzatespena eta, seguru nago, ez dela azkena izango, hori baita gure filosofia eta identitatea."

Juan Carlos Abascal, Ermuko Alkatea: "Poz handia da ELoGE zigilu hau jasotzea, hirugarren aldiz jarraian, gobernu onaren arloan bikaintasunaren Europako zigilua baita. Eskerrak eman nahi dizkiegu EUDELi, Ermuko herritar guztiei eta Ermuko Udalaren antolakuntza osoari zigilu hau osatzen duten gobernu onaren printzipioetako bakoitza hobetzeko egindako lanagatik eta egindako ahaleginagatik, ezinbestekoa baita politikarekiko eta erakundeekiko sinesgarritasunik gabeko uneetan lan egitea".

Eric Gálvez, Legazpiko alkatea: "Prozesu honetara, herritarrei zerbitzu hobea emateko eta legazpiarren bizitza hobetzeko helburuarekin aurkeztu gara; ez egiten duguna ebaluatzeko bakarrik, baita zer hobetu genezakeen jakiteko ere. Zalantzarik gabe, oso ebaluazio zorrotza izan da, eta sari hau lortu ondoren, erantzukizun handiagoarekin eta legazpiarrekin konpromiso handiagoarekin ateratzen gara hemendik. Aitortza honek bigarren aldiz kokatzen gaitu gardentasun, eraginkortasun, efizientzia, berrikuntza, kontu-emate edo herritarren parte-hartze maila handienak dituzten Europako udalerrien artean. Eta hori ez da hemen amaitzen, gure herriaren alde egiten, eraikitzen, entzuten eta proposatzen jarraituko baitugu, beti gure onena emanez."

ELoGE adierazleen tresna

Adierazle bakoitza justifikatzeko, ebidentzia dokumentalak eman behar dira. **Udal-tresnak** baloratzen dira, bai barne-mailan (agintaldiko plana, finantza-kontrolako plana, GJHein lerrokatutako aurrekontuak, erosketa publiko arduratsua eta berritzailea...), bai kanporantz, herritarrekiko eta tokiko eragileekiko harremanetan (partaidetza- eta gardentasun-kanalak, etika- edo jokabide-kodea, 2030 Agendaren estrategia...). **Adierazle** gisa, besteak beste, honako hauek aztertzen dira: epe luzerako plangintza eta ikuspegia, administrazio-izapideak, kontratazio-prozedurak, finantza- eta aurrekontu-kudeaketa, kontuak ematea, berrikuntza publikoa, euskararen sustapena, bai eta giza eskubideena ere, berdintasuna, aniztasuna, gizarteratzea eta gizarte-kohesioa zeharkako ardatzak izanik.

Idazkaritza tekniko batek egiaztatzen ditu udalen autoebaluazioak, eta emaitzen txostenak konfidentzialak dira. Gainera, udalerriek kontraste-inkestak egiten dituzte hautetsiekin, udaleko langileekin eta herritarrekin, baina ez dira lotesleak.

<https://eloge.eudel.eus/>

<https://www.coe.int/en/web/centre-of-expertise-for-multi-level-governance/eloge>